

İSVİÇRE'NİN TARAFLI VE BARIŞA HİZMET ETMEYEN TUTUMU - 4

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Azerbaycan ve Ermenistan arasında tamamlanmaya çalışılan barış antlaşması süreci, son zamanlarda yaşanan gelişmeler ışığında büyük ilerleme kaydetmiş durumdadır. Bu ilerlemenin en güncel ve somut yansıması, 8 Ağustosta Washington'da paraflanan antlaşma metni ve barışın sağlanması hususundaki kararlılığı göstermek amacıyla varılan mutabakattır. Taraflar arasında antlaşmanın imzalanması için çözülmesi gereken sorunların büyük bir kısmı halledilmiştir. Sadece anayasa değişikliği konusu güncelliğini korumaktadır. Fakat sürecin başından beri taraf devletlerin isteklerine neredeyse taban tabana zıt bir politika yürüten ve aslında bu hususta neden herhangi bir politika yürütme ihtiyacı duyduğu anlaşılamayan birtakım devletler, özellikle Fransa ve İsviçre, taraflar arasında çözüldüğü vurgulanan sorunlar ile ilgili provokatif çalışmalar yapmaya devam etmektedir.

İsviçrenin taraflar arasında hâlihazırda çözülmüş olan Karabağ meselesi ile ilgili radikal, anlaşılmaz ve barış karşıtı tutumunu daha önce defaatle incelemiştik.^[1] Antlaşmanın paraflanmasından sonra gelinen noktada dahi yine İsviçrenin ve kendisi ile aynı karşıtlığı paylaşan Fransanın bu konudaki çalışmalarına değinme lüzumu doğmuştur. İnsan hakları ve din kardeşliği kisvesi altında barışı zedelemeye çalışan bu ülkeler, çağdaş devletlerarası ilişkilere ve uluslararası teamüllere aykırı hareket etmektedir. Tesis edilmeye çalışılan barışın önüne engeller koyma çabası içinde bulunan bu ülke temsilcileri, uluslararası kamuoyunda hiçbir yansıması olmayan ve taraf devletlerin umursamadığı birtakım çalıştay, toplantı ve açıklamaları basına servis ederek sonuçsuz kalacağını bildikleri girişimlerde bulunmaktadır.

2025 Mayıs ayının sonlarında İsviçre parlamenterleri ve Uluslararası Hristiyan Birliği (CSI) tarafından kurulan Karabağ İçin Barış Girişiminin açılış toplantısında 2026 yılında İsviçrenin AGİT dönem başkanlığını devralacağından bahisle zaten çözüme kavuşturulmuş Karabağ meselesinin dünya kamuoyuna tekrar duyurulmasının sağlanacağı belirtilmiştir.^[2] İsviçrenin konuya gösterdiği taraflı ilginin iki sözde ayağı bulunmaktadır: Hristiyan kardeşliği ve insan hakları. Taraflar ikili ilişkileri tarihinde barışa ilk defa bu kadar yakinken ve bu sürecin başlangıcı bir ateşkes antlaşmasına dayanmaktayken sürekli insan haklarından dem vuran İsviçrenin hangi amaçla taraflar arasında eskiden bir savaş sebebi olan ve günümüzde çözülmüş meseleleri gündeme getirdiğini anlamak güçtür. Bu sahte gündemin ne Hristiyan birliği/kardeşliği ile ne de insan hakları ile hiçbir alakası olmadığı

izahtan varestedir. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler 80. Genel Kurulu vesilesiyle İsviçrenin resmi dış politikası ile ilgili açıklamalarda bulunulmuş ve İsviçrenin insan hakları ve uluslararası hukuka riayet ettiği ve bunların daima İsviçre için öncelik olacağı vurgulanmıştır.[3] Görülmektedir ki, İsviçrenin Azerbaycan-Ermenistan ilişkileri hususunda önceliği ne insan hakları ne uluslararası hukuktur. Hatta denilebilir ki, bu başat unsurlar İsviçrenin taraf devletlerin ikili ilişkileri açısından değerlendirmeye aldığı kavramlar listesinin sonunda bile yer almamaktadır.

Benzer bir anlaşılmaz tutum Fransa açısından da gözlemlenebilir hâdedir. Türkiye karşıtlığı ile tanınan Fransa'nın Erivan diplomatik misyon şefi Decottignies geçtiğimiz günlerde Musa Dağı anlatısı ile ilgili birtakım hatalı açıklamalarda bulunmuştur.[4] Bu hatalı açıklamalar esas olarak Fransa-Ermenistan dostluğunu vurgulamak amacı ile yapılmış gibi görünse de sistematik olarak tarihi çarpıtmalar yapılması meselenin özü itibarıyla iyi niyetli görünmemektedir. Bu hatalı anlatı hakkında tarihi gerçeklere dayanan düzeltme tarafımızca yapılmıştır.[5]

Nihayete ermesi beklenen Azerbaycan-Ermenistan barışının bir diğer vechesi de Ermenistanın Türkiye ile ikili ilişkilerine yapacağı olumlu etkidir. Bu olumlu etki, Ermenistanın içinde bulunduğu politik ve ekonomik çıkmazdan kurtulması için hayati öneme sahiptir. Tarihi olgular çarpıtılmak suretiyle kutsallaştırılmaya çalışılan Fransız-Ermeni dostluğu, görüldüğü üzere Ermenistanın ekonomik ve siyasi olarak daha iyi bir konuma gelmesini değil; komşularıyla ilişkilerinde uluslararası teamülleri ve hukuku çiğnemesini esas alan garip bir ilişkidir.

Paşinyan, Karabağın artık Azerbaycan ve Ermenistan için bir mesele olmaktan çıktığını, bununla ilgili müzakereler yapılmadığını çünkü konunun çoktan çözüme kavuşturulduğunu açıkça ifade etmiştir. En üst düzey yetkiliden gelen bu açıklamaya rağmen Fransa ve İsviçrenin Karabağ başta olmak üzere Azerbaycan-Ermenistan barışı açısından takınmış olduğu anlaşılmaz tavır ne yazık ki günümüzde geline bu ileri noktada dahi kendini hatırlatmaya devam etmektedir.

Sonuç olarak İsviçrenin daha önce defaatle incelediğimiz, buna rağmen yoğunluğu sebebiyle tekrar üzerine yazma gereği hâsıl olan anlaşılmaz tutumu gözlemlenmeye devam etmiş, Fransa'nın da bu husustaki desteği ile çıktısı olmayacak girişimler yine kendini göstermiştir. Karabağ özelinde Azerbaycan-Ermenistan ilişkilerinde gösterilen ikiyüzlü tavır, insan haklarına ve uluslararası hukuka riayetten daha istikrarlı bir geçmişe sahiptir. Umulur ki barış sürecinin günümüzde geldiği konum eleştiriye tabi ülkeler tarafından anlaşılır ve bu anlamsız çabalar bir kenara bırakılarak söz ile icraat aynı noktada birleşir. Aksi durumda insan haklarına her fırsatta vurgu yapanlar, barış karşıtlığı ve savaş yanlılığı ile lekelenmiş olarak kalacaktır.

*Görsel: [CivilNet](#)

[1] Selenay Erva Yalçın, İsviçrenin Tarafı ve Barışa Hizmet Etmeyen Tutumu, *AVİM*, 23 Mayıs 2025, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/ISVICRE-NIN-TARAFI-VE-BARISA-HIZMET-ETMEYEN-TUTUMU> ; Selenay Erva Yalçın, İsviçrenin Tarafı ve Barışa Hizmet Etmeyen Tutumu □ 2*AVİM*, 28 Mayıs 2025, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/ISVICRE-NIN-TARAFI-VE-BARISA-HIZMET-ETMEYEN-TUTUMU-2> ; Selenay Erva Yalçın, İsviçrenin Tarafı ve Barışa Hizmet Etmeyen Tutumu □ 3*AVİM*, 20 Haziran 2025, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/ISVICRE-NIN-TARAFI-VE-BARISA-HIZMET-ETMEYEN-TUTUMU-3>.

[2] Swiss Peace Initiative for Nagorno Karabakh Launched in Bern, *Asbarez*, 27 Mayıs 2025, <https://asbarez.com/swiss-peace-initiative-for-nagorno-karabakh-launched-in-bern/>.

[3] Ignazio Cassis reaffirms Switzerland's foreign policy priorities at 80th UN General Assembly in New York, *Swiss Federal Office for Defence Procurement*, 25 Eylül 2025, <https://www.ar.admin.ch/en/newsb/T9V6vUjNlkkb3Qq47Tecx>.

[4] Fransa Temsilcilerinin Katılımıyla Musa Dağı Direnişinin 110. Yıldönümü Anıldı, *ArmenPress*, 22 Eylül 2025, <https://armenpress.am/tr/article/1230214>.

[5] A Never-Ending Fictional Narrative: Armenians Of Musa Dagh, *AVİM*, 24 Eylül 2025, <https://avim.org.tr/en/Yorum/A-NEVER-ENDING-FICTIONAL-NARRATIVE-ARMENIANS-OF-MUSA-DAGH>.

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□ AVİM □□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM □□ soykırım

hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2025. "İSVİÇRE'NİN TARAFI VE BARIŞA HİZMET ETMEYEN TUTUMU - 4." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 86. Ekim 02. Erişim Aralık 08, 2025. <https://avimbulten.org/tr/Yorum/ISVICRE-NIN-TARAFI-VE-BARISA-HIZMET-ETMEYEN-TUTUMU-4>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

